

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและโรงเรียนพุทธจักรวิทยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่น
3. หากความชุกของภาวะซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของทั้ง 2 โรงเรียน
4. เพื่อศึกษา Validity และ Reliability ของแบบประเมินปัญหาการเรียน และพฤติกรรมของนักเรียน Columbia Impairment Scale (CIS)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นการสุ่มตัวอย่างดังนี้
นักเรียนและผู้ปกครองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาฝ่ายละ 143 คน
นักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนพุทธจักรวิทยาฝ่ายละ 140 คน รวม 566 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม 4 หมวด
หมวดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลของนักเรียน
หมวดที่ 2 แบบทดสอบตรวจวัดภาวะซึมเศร้าด้วยตนเอง (HRSR)
หมวดที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประวัติผู้ปกครอง
หมวดที่ 4 แบบประเมินปัญหาการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน (CIS)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนตั้งแต่ขออนุมัติเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง ขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนวและฝ่ายวิชาการของทั้ง 2 โรงเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม spss-pc โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
2. ทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและโรงเรียนพุทธจักรวิทยา จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test
3. ทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติ F-test, Anova
4. ทดสอบความสัมพันธ์ของการรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้สถิติ Chi-square

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองโรงเรียน

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนหญิง 71.7% อายุ 16 ปี 53.4% เป็นบุตรคนที่ 1 45.6% มีจำนวนพี่น้อง 2 คนมากที่สุด 34.3% พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาเป็นส่วนใหญ่ 55.5% และอยู่กับผู้ปกครองเป็นเวลามากกว่าหรือเท่ากับ 15 ปีมากที่สุด 64% มีความอบอุ่นในครอบครัวเพียงพอ 91.2% ครึ่งส่วนใหญ่มีความสุขมาก 50.5% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 79.2%

2. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง 72.7% อายุ 15 ปี 56.6% และเป็นบุตรคนที่ 1 50.3% มีจำนวนพี่น้อง 2 คนมากที่สุด 43.4% ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา 53.1% พักอาศัยเป็นเวลามากกว่าหรือเท่ากับ 15 ปีมากที่สุด 63.0% ความอบอุ่นในครอบครัวเพียงพอ 95.1 และมี

ความสุขในครอบครัวมากที่สุด 54.5 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 76.2

ลักษณะทั่วไปของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง 70.7 อายุ 16 ปีมากที่สุด 65 ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 40.7 มีจำนวนพี่น้อง 3 คน 31.4 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา 57.9 พักอาศัยเป็นเวลามากกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี 65 ความอบอุ่นในครอบครัวเพียงพอ 87.1 ความสุขในครอบครัวมากที่สุด 46.4 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 82.1

3. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของทั้ง 2 โรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง 60.4 มีอายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี 50.5 ระดับการศึกษามากกว่าปวช.เท่ากับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ 34.3 รองลงมาคือ ประถมศึกษา 28.3 สถานภาพสมรส คือ แต่งงาน 77 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เกี่ยวกับอาชีพเป็นมารดา 44.9 มีอาชีพรับจ้าง 32.9 และมีรายได้อยู่ในช่วง 10,000-50,000 บาท 46.3 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 82.7

4. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 62.9% อายุอยู่ระหว่าง 46 - 55 ปีมากที่สุด 42.7% มีระดับการศึกษามากกว่าหรือเท่ากับปริญญาตรี 58.8% และมีสถานภาพสมรสแต่งงาน 81.1% ความสัมพันธ์เป็นมารดาของนักเรียน 49% อาชีพส่วนใหญ่ คือ ค้าขาย 30.8% และมีรายได้ในช่วง 10,000 - 50,000 บาทมากที่สุด 55.9% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 81.8%

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 57.9 มีอายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี 59.3 ระดับการศึกษาประถมศึกษามากที่สุด 52.1 สถานภาพสมรสแต่งงาน 72.9 ความสัมพันธ์เป็นมารดา 40.7 มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด 50.7 มีรายได้อยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาทมากที่สุด 45.7 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 83.6

ตอนที่ 2 ภาวะซึมเศร้าด้านต่าง ๆ จากคำตอบแบบวัดภาวะซึมเศร้า HRSR และ CIS

1. ลักษณะอาการซึมเศร้าที่เป็นปัญหาค่อนข้างบ่อยของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีดังต่อไปนี้ คือ

ลักษณะอาการซึมเศร้า	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา %	โรงเรียนพุทธจักรวิทยา%
เบื่ออาหาร	11.9	21.5
นอนไม่หลับหรือต้องใช้ยาช่วยให้หลับ	3.5	5.0
รู้สึกอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย	31.5	35.0
คิดมาก กังวล	37.8	40.8
รู้สึกสบายใจ	17.5	35.0
รู้สึกเบื่อ ไม่อยากพูดคุย	21.7	24.3
ใจลอย ไม่มีสมาธิ	21.0	17.9
อยากอยู่เฉย ๆ ไม่อยากทำอะไร	51.1	29.3
รู้สึกเศร้า หดหู่ใจ	8.4	17.8
ชีวิตอนาคตยังน่าอยู่ มีความหมาย	7.7	17.9
ร้องไห้หรืออยากร้องไห้	16.8	23.6
ตัดสินใจไม่ได้แม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	19.6	12.9
ชีวิตไม่มีความสุข	11.2	9.2
รู้สึกเศร้าซึมเมื่อตื่นนอนตอนเช้า	22.4	20.7
รู้สึกตัวเองมีคุณค่า	40.6	45.7
ตำหนิหรือกล่าวโทษตนเอง	24.5	30.7
เบื่อหน่ายเกือบทุกอย่างแม้เป็นสิ่งที่เคยชอบ	7.0	17.1
คิดอยากตาย	2.1	8.6
คนอื่นทักว่า คุณดูเครียด ซึมหรือหมองคล้ำ	16.8	19.3
พยายามฆ่าตัวตาย	3 คน	6 คน

2. ลักษณะปัญหาการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนในข้อที่เป็นปัญหามากกลางถึงมากตามการรับรู้ของผู้ปกครองของทั้ง 2 โรงเรียน มีดังนี้ คือ

ลักษณะปัญหาการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน ผู้ปกครอง รร.เตรียมอุดมฯ/ รร.พุทธจักร //

สร้างปัญหาหรือก่อเรื่องกวนใจ	2.1	7.1
เข้ากับคุณพ่อได้	4.9	9.3

เข้ากับคุณแม่ได้	4.9	7.8
รู้สึกไม่มีความสุขหรือเศร้า	0.7	7.2
พฤติกรรมที่โรงเรียน	1.4	4.3
มีอาการนอนกรนเรื้อรัง	2.8	10.8
เข้ากับผู้ใหญ่อื่น ๆ ได้นอกเหนือจากพ่อแม่	-	4.3
วิตกกังวล หรือคิดมาก	0.7	17.9
เข้ากับพี่หรือน้องได้	-	7.1
เข้ากับเพื่อน ๆ คุยเสียวกันได้	-	5.0
มีกิจกรรม เช่น กีฬาหรืองานอดิเรก	4.2	4.3
สนใจการเรียน รับผิดชอบการบ้าน	3.5	6.4
พฤติกรรมที่บ้าน	0.7	10.0

ตอนที่ 3 แสดงข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักเรียนและผู้ปกครองของทั้ง 2 โรงเรียน

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในกลุ่มที่การรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตรงกัน

ในกลุ่มที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 72% อายุ 15 ปี 56.8% เป็นบุตรคนที่ 1 52.5% จำนวนพี่น้อง 2 คนมากที่สุด 39.8% พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดามากที่สุด 50.8% เป็นเวลา 15 ปีขึ้นไป 59.2% มีความอบอุ่นเพียงพอ 97.5% มีความสุขในครอบครัวมาก 57.6% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 77.1%

ในกลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้า มีเพียง 1 คน

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในกลุ่มที่การรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนไม่ตรงกัน มีลักษณะทั่วไปดังนี้

แบบที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 60% อายุ 16 ปี 80% ลำดับการเป็นบุตร คนที่ 2 60% จำนวนพี่น้อง 1 คนและ 2 คน 40% พักอาศัยกับมารดาและบิดาและมารดา 40% เป็นเวลา 16 ปี 80% ความอบอุ่นในครอบครัวมีเพียงพอ 60% และมีความสุขปานกลาง 60% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 60%

แบบที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 84.2% อายุ 15 ปี 68.4% เป็นลูกคนที่ 2 47.4% จำนวนพี่น้อง 2 คน 63.2% พักอาศัยกับบิดามารดา 68.4% เป็น

เวลา 15 ปี 52.6% มีความอบอุ่นในครอบครัวเพียงพอ 89.5% มีความสุขปานกลาง 57

2. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา ในกลุ่มที่การรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตรงกัน มีดังนี้

กลุ่มที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 67.7% อายุ 16 ปี 70.7% เป็นบุตรคนที่ 1 39.4% จำนวนพี่น้อง 3 คน 33.3% พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา 62.6% เป็นเวลา 15 ปีขึ้นไป 69.4% มีความอบอุ่นในครอบครัวเพียงพอ 95% ความสุขในครอบครัวมาก 57.6% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 87.9%

กลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 83.3% อายุ 16 ปี 50% เป็นบุตรคนที่ 2 44.4% จำนวนพี่น้อง 2 และ 3 คน 33.3% พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา 50% เป็นเวลา 15 ปีขึ้นไป 55.5% มีความอบอุ่นในครอบครัวเพียงพอ 50% ไม่เพียงพอ 50% ความสุขในครอบครัวปานกลาง 61.1% ไม่มีปัญหา 50% มีปัญหาสุขภาพ 50%

3. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในกลุ่มที่การรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตรงกัน

ในกลุ่มที่รับรู้ว่ามีภาวะซึมเศร้า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 59.2% อายุอยู่ในช่วง 46-55 ปี 42.4% ระดับการศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ 57.6% มีอาชีพ 91.4% มีอาชีพค้าขาย 34.7% ความสัมพันธ์เป็นมารดา 44.1% มีรายได้ 10,000 - 50,000 บาท 56.8% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา 80.5%

ลักษณะทั่วไปของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน มีดังนี้

แบบที่ 1 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 80% อายุ 36-45 ปี 80% การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป 100% ทุกคนมีสถานภาพแต่งงานแล้ว และทำงานนอกชนทั้งหมด ความสัมพันธ์เป็นมารดา 80% รายได้อยู่ในช่วง 10,000-50,000 บาท และมากกว่า 100,000 บาท 40% ไม่มีปัญหาสุขภาพ

แบบที่ 2 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 78.9% อายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี และ 46-55 ปี 47.4% การศึกษาปริญญาตรี 52.6% สถานภาพแต่งงาน 73.7% อาชีพรับราชการ 57.9% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 84.2%

4. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา ในกลุ่มที่การรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตรงกัน

ในกลุ่มที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 59.6% อายุ 36-45 ปี 67.7% การศึกษาระดับประถมศึกษา 49.5% สถานภาพแต่งงาน 69.7% มีอาชีพค้าขาย 30.3% รายได้อยู่ในช่วง 5,000 - 10,000 บาท 44.4%

ในกลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 61.1% อายุ 46-55 ปี 38.9% การศึกษาระดับประถมศึกษา 55.6% สถานภาพแต่งงาน 83.3% อาชีพรับจ้าง 61.1% มีรายได้อยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท 44.1% ความสัมพันธ์กับบุตรเป็นมารดา 44.4% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา ในกลุ่มที่การรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนไม่ตรงกัน

แบบที่ 1 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 60% อายุ 46-55 ปีทั้งหมด การศึกษาระดับประถมศึกษา 50% สถานภาพแต่งงานทุกคน อาชีพรับจ้าง 60% รายได้ อยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท และ 10,000-50,000 บาท 40% ความสัมพันธ์เป็นบิดา 60% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 80%

แบบที่ 2 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และชายเท่า ๆ กัน อายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี 61.1% การศึกษาระดับประถมศึกษา 61.1% สถานภาพแต่งงาน 72.2% อาชีพรับจ้าง 50% มีรายได้อยู่ในช่วง 5,000 - 10,000 44.4% ความสัมพันธ์เป็นมารดา 44.4% ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ 77.8%

ตอนที่ 4 การรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียน จากแบบวัดประเมินปัญหาการเรียนและพฤติกรรมนักเรียน

1. ในกลุ่มที่ผู้ปกครองมีการรับรู้ต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตรงกับนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษารับรู้ว่ามีนักเรียนไม่มีภาวะซึมเศร้า 118 คนและมีภาวะซึมเศร้า 1 คน

ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยารับรู้ว่ามีนักเรียนไม่มีภาวะซึมเศร้า 99 คน และมีภาวะซึมเศร้า 18 คน

ในกลุ่มที่ผู้ปกครองรับรู้ไม่ตรงกับนักเรียน ซึ่งมี 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 นักเรียนไม่มีภาวะซึมเศร้าแต่ผู้ปกครองรับรู้ว่ามีภาวะซึมเศร้า

แบบที่ 2 นักเรียนมีภาวะซึมเศร้าแต่ผู้ปกครองรับรู้ว่ามีภาวะซึมเศร้า
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ผู้ปกครองรับรู้แบบที่ 1 จำนวน 5 คน แบบที่ 2 จำนวน 19 คน
โรงเรียนพุทธจักรวิทยา ผู้ปกครองรับรู้แบบที่ 1 จำนวน 5 คน แบบที่ 2 จำนวน 18 คน

2. เมื่อหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียน
ทั้ง 2 โรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
เมื่อจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า อายุและระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความแตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เมื่อหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ของผู้ปกครองทั้ง 2 โรงเรียนที่ประเมินตรงกับ
สภาพอารมณ์ของนักเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
และเมื่อจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

4. เมื่อหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ของผู้ปกครองทั้ง 2 โรงเรียนที่ประเมินไม่ตรง
กับสภาพอารมณ์ของนักเรียน พบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามตัวแปร
ที่ศึกษา พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความแตกต่าง

ตอนที่ 5 การรับรู้ของผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ จากแบบวัดประเมินปัญหาการเรียนและพฤติ
กรรมของนักเรียน

1. ผู้ปกครองของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการรับรู้ภาวะซึมเศร้าของนักเรียน
ตรงกับนักเรียน คิดเป็น 83.39% ไม่ตรงกัน 16.60%

2. ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มีการรับรู้ภาวะซึมเศร้าของนัก
เรียนตรงกับนักเรียน คิดเป็น 83.22% ไม่ตรงกัน 16.79%

3. ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา มีการรับรู้ภาวะซึมเศร้าของนัก
เรียนตรงกับนักเรียน คิดเป็น 83.57% ไม่ตรงกัน 16.43%

ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง

1. การรับรู้ของผู้ปกครองของทั้ง 2 โรงเรียน

ในกลุ่มตรงกัน คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่โรงเรียนพุทธจักรวิทยามีค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองสูงกว่าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติในระหว่าง 2 โรงเรียน

2. การรับรู้ของผู้ปกครองในภาพรวม 2 โรงเรียน จำแนกตามเพศ

ในกลุ่มตรงกัน คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองเพศชายมากกว่าเพศหญิง แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติเช่นกัน

3. การรับรู้ของผู้ปกครองในภาพรวม 2 โรงเรียน จำแนกตามตัวแปร

ในกลุ่มตรงกัน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า มีเพียงตัวแปรเดียวที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะซึมเศร้าของนักเรียนแตกต่างกัน

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่ามีตัวแปรเดียวที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีการรับรู้ภาวะซึมเศร้าของนักเรียนแตกต่างกัน

เมื่อทำการทดสอบคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ่ พบว่า ในกลุ่มที่ตรงกัน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าแตกต่างจากผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและปริญญาตรีขึ้นไป

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกันคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของ

ผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีความแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่าทุกกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การรับรู้ของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำแนกตามเพศในกลุ่มตรงกัน ผู้ปกครองเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองแตกต่างกับผู้ปกครองเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีคะแนนเฉลี่ยของผู้ปกครองเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน พบว่า ผู้ปกครองเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

5. การรับรู้ของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำแนกตามตัวแปรในกลุ่มที่ตรงกัน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาตามการรับรู้ของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

6. การรับรู้ของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา จำแนกตามเพศในกลุ่มที่ตรงกัน ผู้ปกครองเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยาตามการรับรู้ของผู้ปกครองมากกว่าเพศชาย แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน พบว่า ผู้ปกครองเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองมากกว่าเพศหญิง แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

7. การรับรู้ของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา จำแนกตามตัวแปรในกลุ่มที่ตรงกัน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า

มีตัวแปรเดียวที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุของผู้ปกครอง และทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองในช่วงอายุ 46-55 ปี และ 36-45 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตรงกัน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ในกลุ่มที่การรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าตรงกับนักเรียน ในกลุ่มที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและโรงเรียนพุทธจักรวิทยามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และ 5.46 ตามลำดับ

ตอนที่ 7 ความซุกของภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน

ความซุกของภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนเท่ากับร้อยละ 19.8 โดยนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพบความซุกเท่ากับร้อยละ 14.0 นักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยาพบความซุกเท่ากับร้อยละ 25.7

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน

จากผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า อายุและระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้ปกครองที่ประเมินแบบวัด CIS ได้ตรงกับสภาพอารมณ์ของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05 ตามลำดับ

3. ผู้ปกครองที่ประเมินแบบวัด CIS ไม่ตรงกับสภาพอารมณ์ของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติและเมื่อจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความแตกต่าง

4. ความซุกของภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนเท่ากับร้อยละ 19.8 โดยนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพบความซุกเท่ากับร้อยละ 14.0 นักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยาพบความซุกเท่ากับร้อยละ 25.7

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมมติฐานที่ 1 การรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นระหว่าง 2 โรงเรียนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความแตกต่างนี้เนื่องจากผู้ปกครองทั้ง 2 โรงเรียนมีความแตกต่างกันมากในเรื่องระดับการศึกษาและรายได้ โดยผู้ปกครองโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษามีระดับการศึกษามากกว่าปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 58.8 และมีรายได้โดยเฉลี่ย 10,000-50,000 บาทร้อยละ 55.9 เปรียบเทียบกับผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยาพบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 52.1 มีรายได้เฉลี่ยเพียง 5,000-10,000 บาทร้อยละ 45.7 ตัวแปรเหล่านี้ทำให้การรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีความแตกต่างกัน โดยจะอภิปรายเพิ่มเติมในข้อต่อไป

2. สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านเพศ อายุ เศรษฐฐานะ การศึกษา มีผลให้การรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าแตกต่างกัน

2.1 เพศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงในอัตรา 1.5 ต่อ 1 ได้คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติทั้งในกลุ่มที่ผู้ปกครองประเมิน CIS ได้ตรงและไม่ตรงกับสภาพอารมณ์ของนักเรียน ซึ่งเป็นธรรมดาทั่วไปที่มารดามักจะมีความใกล้ชิด

และมีเวลาเอาใจใส่ลูกมากกว่าบิดา ซึ่งใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงานนอกบ้าน จึงอาจไม่ได้สนใจและสังเกตพฤติกรรมลูกหลานเท่าที่ควร ทำให้การรับรู้ปัญหาลูกหลานไม่ตรงกับความเป็นจริงได้

2.2 อายุ พบว่า มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองในช่วงอายุ 36-45 ปี และ 45-55 ปีมีความแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่อายุมากประเมินปัญหาของนักเรียนที่คะแนน $CIS > 16$ ซึ่งเป็นไปได้ว่า อายุที่มากขึ้นทำให้มีความวิตกกังวลและห่วงใยลูกหลานอย่างมาก ทำให้สนใจที่จะสังเกตสังเกตพฤติกรรมของลูกหลานมากขึ้น ประกอบกับมีเวลามากขึ้นเพราะฐานะการงานมั่นคงขึ้น

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนด้วย Chi square พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มที่ผู้ปกครองประเมินได้ตรงกับสภาพอารมณ์ของนักเรียน

2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทมีความแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่าทุกกลุ่ม เมื่อทดสอบด้วย Chi square พบว่า ในกลุ่มที่ผู้ปกครองประเมินได้ตรงกับสภาพอารมณ์ของนักเรียน รายได้ของผู้ปกครองทั้ง 2 โรงเรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อาจเป็นเพราะรายได้ของครอบครัวต่ำทำให้ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ ทั้งยังก่อให้เกิดความวิตกกังวล และไม่มีเวลาใกล้ชิดดูแลเอาใจใส่ลูกหลานเพียงพอ ทำให้ขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดีเท่าที่ควร สอดคล้องกับที่ Rutter และ Madge กล่าวไว้ว่าการที่ครอบครัวใดมีรายได้ต่ำ จะส่งผลต่อที่อยู่อาศัยไม่สะดวกสบายพอ รวมทั้งผลต่อภาวะโภชนาการของเด็ก สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อความเครียดของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดาและลูกไม่ดีเท่าที่ควร

2.4 การศึกษาของบิดามารดา พบว่า มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะซึมเศร้าของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ เมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างของค่า

คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้านักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและปริญญาตรี และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการรับรู้ของผู้ปกครองต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนด้วย Chi square พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในกลุ่มที่ผู้ปกครองประเมินได้ตรงกับสภาพอารมณ์ของนักเรียน พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองทั้ง 2 โรงเรียนมีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาน้อยนั้นมีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างมักมีอาชีพที่ไม่เหมาะสมหรือเลือกอาชีพไม่ได้มาก ขาดโอกาสหลาย ๆ อย่างในชีวิต เกิดความเครียดในเรื่องเศรษฐกิจการเงิน และสภาพสังคมสิ่งแวดล้อม ตลอดจนขาดความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาและพัฒนาการของวัยรุ่นและอาจจะละเลยที่จะคำนึงถึงธรรมชาติของวัยรุ่นที่ต้องการอิสระไปพร้อม ๆ กับการดูแลช่วยเหลือด้วย ส่งผลกระทบต่อภาวะอารมณ์เศร้านักเรียนได้

3. ความทุกข์ของภาวะซึมเศร้าของนักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาจำนวน 143 คน โรงเรียนพุทธจักรวิทยานาน 140 คน รวม 283 คน พบความทุกข์ของภาวะซึมเศร้าสูงร้อยละ 19.8 ซึ่งมีรายงานอื่น ๆ ที่พบความทุกข์ของการซึมเศร้าในชุมชนในอัตราที่แตกต่างกันไป เช่น อุมพร ตรังคสมบัติและดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2535) ศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1-3 โรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,264 คน โดยเครื่องมือ Children's Depression Inventory พบความทุกข์ของภาวะซึมเศร้าในนักเรียนมัธยมต้นสูงถึงร้อยละ 40.8 เรไร ทิเวทศน์ (2535) ศึกษาในนักเรียนมัธยมปีที่ 4-6 โรงเรียนจังหวัดชลบุรี โดยเครื่องมือ Reynold Adolescent Depression Scale พบภาวะซึมเศร้าในนักเรียนมัธยมปลายซึ่งอยู่ในวัยรุ่นตอนกลาง ร้อยละ 22.04

จะเห็นได้ว่า ความทุกข์ของภาวะซึมเศร้าในแต่ละการศึกษามีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ลักษณะการศึกษาและวิธีการวัดหาภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันไปนั้น มีอิทธิพลต่อความทุกข์ของภาวะซึมเศร้าและอิทธิพลด้านจิตสังคม เช่น สภาพครอบครัว สภาพจิตใจของบิดามารดา ศาสนา การอบรมเลี้ยงดู วิถีการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรยากาศของความอบอุ่นในครอบครัวมีผลต่อภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่าง

แต่ความทุกข์ที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ความทุกข์ที่ใกล้เคียงกับที่รายงานในต่างประเทศที่ศึกษาในนักเรียนวัย 13-16 ปี ตามตารางที่ 2.1 ในบทที่ 2

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

แนวทางการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต และส่งเสริมสุขภาพจิตในนักเรียนวัยรุ่นนั้น เป็นบทบาทของสถาบันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บทบาทของโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสถาบันครอบครัว นอกจากจะมีหน้าที่ให้ความรู้ด้านวิชาการแล้ว ยังมีหน้าที่ฝึกอบรมนักเรียนให้เป็นคนดี ซึ่งแนวทางที่ถูกต้อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน ปัจจัยที่โรงเรียนมีส่วนผลักดันให้นักเรียนมีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมของนักเรียนอาจมาจากขาดครูที่เข้าใจ ขาดการปรึกษาแนะแนวที่ถูกต้อง สิ่งที่โรงเรียนช่วยเหลือได้มีหลายทาง เช่น

- จัดอบรมครูให้มีความรู้เรื่องสุขภาพจิตอย่างทั่วถึง มีการอบรมเรื่องการให้คำปรึกษาแนะแนวแก่ครู
- จัดให้มีนิทรรศการให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพจิตอย่างน้อยปีละครั้ง
- จัดให้กลุ่มช่วยเหลือกันเมื่อมีปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน

2. บทบาทของครอบครัว

ครอบครัวเป็นสิ่งคมนหน่วยแรกที่เด็กมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดที่สุด ความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมในครอบครัว จะทำให้การพัฒนาทางจิตใจของเด็กเป็นไปในทางลบ ปัจจัยที่มีส่วนผลักดันให้วัยรุ่นมีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมอาจมาจาก บิดามารดาไม่เข้าใจลูก หรือบิดามารดาทะเลาะวิวาทกันบ่อยขาดความเอาใจใส่ลูก ซึ่งอาจเนื่องจากปัญหาความยากจนไม่มีเวลาอบรมดูแล หรือบิดามารดาหย่าร้างทอดทิ้งลูก เป็นต้น

พ่อแม่ควรทำให้ครอบครัวมีความสำคัญต่อชีวิตของวัยรุ่น ให้ความเอาใจใส่อย่างเหมาะสม ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ให้ความยุติธรรมและใช้เหตุผลกับลูกมากกว่าอารมณ์

3. บทบาทของบุคลากรด้านสุขภาพจิตหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

ในการส่งเสริมป้องกันและลดภาวะซึมเศร้าและปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนและครอบครัว ทำได้โดยการ

- ให้สุขภาพจิตศึกษาแก่ครอบครัว โดยมุ่งให้สมาชิกในครอบครัวตระหนักและเห็นความสำคัญของการทำหน้าที่ในครอบครัว เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวมีการทำหน้าที่อย่าง

เหมาะสม

- การช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะซึมเศร้า ควรมีการประเมินครอบครัวของเด็ก และนำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาด้วย และช่วยเหลือครอบครัวของเด็กที่มีภาวะซึมเศร้า โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงการทำหน้าที่ของครอบครัวทุกด้าน
- มีการเยี่ยมบ้านและโรงเรียน พูดคุยและประสานความเข้าใจระหว่างบ้าน และโรงเรียนในปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพจิต
- ให้คำแนะนำแก่ครู บิดามารดา ญาติ เพื่อนบ้าน ให้เข้าใจสภาพปัญหา และช่วยเหลือดูแลกันเพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- จัดให้มีแหล่งปรึกษาปัญหาครอบครัว เช่น บริการ Hot-Line ทั้งของรัฐและเอกชน หรือรับการแนะนำปรึกษาจากหน่วยงานของรัฐในโรงพยาบาลต่าง ๆ
- แนะนำกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกายและใจ เช่น กีฬา ดนตรี
- แนะนำแหล่งบริการสงเคราะห์อื่น ๆ แก่ครูและผู้ปกครอง
- เผยแพร่เอกสารความรู้และบทความทางสุขภาพจิตรวมถึงพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปในโรงเรียนอื่น ๆ และที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาหรืออยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวแทนของวัยรุ่นไทยได้
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมต่อไปในเรื่องการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางการให้ความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมป้องกันสุขภาพจิตของทั้งผู้ปกครองและนักเรียนต่อไป